

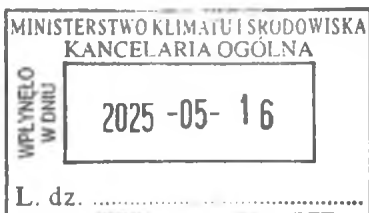
**KGHM Polska Miedź
Spółka Akcyjna
z siedzibą w Lubinie**

59-301 Lubin
ul. M. Skłodowskiej-Curie 48

tel.: (48 76) 747 82 00
fax: (48 76) 747 85 00

www.kghm.com

NIP 692-000-00-13
REGON 390021764
BDO 000006528

Pan
Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu
i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Członkowie Zarządu
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.:

**WYSTĄPIENIE
W PRZEDMIOCIE WSKAZANIA KIERUNKÓW OCZEKIWANYCH
PRZEZ BRANŻĘ DZIAŁAŃ LEGISLACYJNYCH**

Szanowny Panie Ministrze,

Mając na uwadze, iż opracowanie projektu ustawy transponującego przepisy *Critical Raw Materials Act*¹ oraz nowelizacji ustawy Prawo geologiczne i górnicze („p.g.g.”)² zostało powierzone Panu Ministrowi, działając w imieniu KGHM Polska Miedź S.A., niniejszym pismem chcielibyśmy zwrócić uwagę Pana Ministra na obowiązujące regulacje prawne, które utrudniają faktyczne wykorzystywanie wód kopalnianych, co w konsekwencji może negatywnie wpłynąć na wydobywanie rud miedzi potrzebnych do produkcji surowca strategicznego i krytycznego. Jako podmiot bezpośrednio zainteresowany, dla którego kwestia korzystania z wód kopalnianych ma kluczowe znaczenie w organizacji procesu wydobycia i przetwórstwa miedzi wskazujemy na konieczność

Zarejestrowana pod nr
KRS 0000023302
w Sądzie Rejonowym
dla Wrocławia Fabrycznej,
IX Wydział Gospodarczy
Krajowego Rejestru Sądowego,
gdzie przechowywana jest
dokumentacja spółki

Kapitał zakładowy:

2.000.000.000 zł
(z czego wpłacono 2.000.000.000 zł)

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020. Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. U. UE L z 2024 r. poz. 1252, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290).

podjęcia niezbędnych działań legislacyjnych, które pozwolą na usunięcie trudności opisanych w dalszej części pisma.

1. W przepisie art. 20 p.g.g. ustawodawca posłużył się pojęciem „wody kopalniane” stanowiąc, że korzystanie z tych wód na potrzeby zakładu górniczego jest bezpłatne.
2. Pojęciem „wody kopalniane” prawodawca posługuje się tylko w p.g.g. Nie jest ono znane prawu wodnemu³ („p.w.”). Nastrecza to trudności w określeniu wzajemnej relacji pomiędzy pojęciem „**wody kopalniane**” a pojęciem „**ścieki**” (art. 16 pkt 61 lit. e p.w.) i „**ścieki przemysłowe**” (art. 16 pkt 64 p.w.) oraz w stosowaniu do wód kopalnianych instytucji prawa wodnego, w tym instrumentów fiskalnych o istotnej wysokości dla zakładów górniczych.
3. Powyższy problem ilustruje praktyka organów władzy publicznej, uznająca wody kopalniane za ścieki, jeszcze zanim zostaną odprowadzone do odbiornika (ziemi lub wody), tj. już od momentu ujęcia ich z górotworu. Wody z odwodnienia zakładu górniczego powinny być zaś uznawane za ścieki dopiero w momencie kiedy są odprowadzane do odbiornika celem wprowadzenia ich do wód lub ziemi. Rozszerzająca wykładania pojęcia „ścieki”, obejmująca wody pobierane z górotworu wyklucza wykorzystywanie tych wód w procesach w zakładach górniczych, np. podszadzenia czy flotacji. Pozbawia to zakład górniczy także możliwości pomniejszania wysokości opłat za wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi.
4. Otóż, ustawodawca umożliwił podmiotowi wprowadzającemu ścieki do środowiska pomniejszenie ilości substancji zawartych w ściekach o ilość substancji zawartych w wodach pobranych, których zużycie spowodowało powstanie tych ścieków (art. 278 ust. 4 p.w.) („**mechanizm redukcji**”).
5. Sens tego przepisu sprowadza się do tego, aby odpowiedzialność podmiotu korzystającego ze środowiska, w świetle jednej z głównych zasad prawa ochrony środowiska, tj. zasady „zanieczyszczający płaci”, była adekwatna do faktycznie wygenerowanego przez niego zanieczyszczenia. Innymi słowy podmiot ten nie powinien ponosić odpowiedzialności za substancje, które już pierwotnie znajdowały się w wodzie przez niego pobranej (w tym wodach kopalnianych).
6. Mechanizm redukcji został wprowadzony do porządku prawnego już w 2001 r. Od tego czasu zakłady górnicze w ramach pozwoleń wodnoprawnych na odwadnianie korzystały z tego mechanizmu. Jednym z założeń wprowadzenia przedmiotowej regulacji było bowiem właśnie to,

³ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.).

aby wody pochodzące z odwadniania kopalń mogły zostać bezpośrednio objęte mechanizmem redukcji w przypadku ich pobrania, zużycia (podczyszczenia/oczyszczenia), a następnie zrzutu jako ścieki.

7. Ukształtowana niedawno linia orzecznicza⁴, aprobując praktykę organów administracji publicznej, wedle której wody kopalniane pochodzące z odwodnienia są - niejako „od razu”, od momentu ujęcia - ściekami, pierwotnie zawierającymi zanieczyszczenia. Co za tym idzie, niedopuszczalne jest stosowanie mechanizmu redukcji, gdyż zdaniem organów byłoby to pomniejszanie ilości substancji zawartych w ściekach (wodach pobieranych w ramach odwodnienia) o ilość tych substancji zawartych w ściekach (czyli wodach z odwodnienia po użyciu w procesie technologicznym oprowadzanych do środowiska).
8. Skutkiem ww. linii orzeczniczej jest to, że zakłady górnicze, które dysponują pozwoleniem na odwadnianie i w jego ramach prawidłowo pobierają wody nie mogą odliczyć ilości substancji pierwotnie występujących w tych wodach od ilości substancji w ściekach wprowadzanych do środowiska. Powoduje to konieczność uiszczania opłat zmiennych za zrzut ścieków (oczyszczonych wód kopalnianych) nawet na poziomie 25 razy wyższym niż dotychczas, co stanowi kolejne uderzające w ich rentowność obciążenie fiskalne. Jednocześnie nastąpiło to bez zmiany tak stanu faktycznego, jak i prawnego w tym zakresie, wbrew wieloletniej praktyce tak zakładów górniczych, jak i organów.
9. Kontrowersyjne i ryzykowne staje się też użycie wód kopalnianych na potrzeby kopalni, gdyż *per se* uznawane są one za ścieki. Ich użycie stanowiłoby więc w istocie użycie w procesach technologicznych ścieków, a nie wód (istotna sprzeczność pomiędzy p.g.g. a p.w.).
10. Z powyższego wywieść można wniosek, iż mamy do czynienia z dysonansem uchwalonego i stosowanego prawa w zakresie wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych i dokonywania rozliczenia w sytuacji ich wykorzystywania w procesach technologicznych.
11. W tej sytuacji jedynym, skutecznym sposobem przywrócenia sensu przepisu i zgodności z intencją ustawodawcy jest:
 - 1) wprowadzenie przepisów p.g.g. jednoznacznie określających, iż wody kopalniane do czasu wprowadzenia do odbiornika nie są ściekami (a zatem mogą być używane jako wody na potrzeby zakładu górniczego) – jako *lex specialis* w stosunku do regulacji art. 278 ust. 4 p.w.;

⁴ Wyroki NSA z 12.12.2024 r., III OSK 256/24, III OSK 265/24.

- 2) wprowadzenie kompatybilnej z ww. zmianami zmiany prawa wodnego;
tj. uzupełnienie przepisu art. 278 ust. 4 p.w. o wyrażenie: „lub ujmowane”. Wówczas przepis uzyskałby brzmienie: *„Podstawą ustalenia opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi jest ilość substancji zawartych w ściekach pomniejszona o ilość tych substancji zawartych w pobranych wodach lub ujmowanych, których zużycie spowodowało powstanie tych ścieków”*;
- 3) wprowadzenie przepisu na wzór art. 101a p.o.ś., który powinien otrzymać brzmienie, **iż wód pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego nie uznaje się za zanieczyszczone, jeżeli substancje w nich zawarte są pochodzenia naturalnego.**

Mając na uwadze powyższe, wskazane regulacje prawne i stosowanie prawa implikują istotne, kolejne obciążenia fiskalne dla przedsiębiorcy górniczego i w ocenie KGHM stanowią realne przeszkody w prowadzeniu działalności mającej za przedmiot pozyskanie surowca strategicznego i krytycznego. Zatem z uzasadnionej konieczności pozwalamy sobie zwrócić się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie wskazanych wyżej propozycji zmian legislacyjnych, których wprowadzenie przyczyniłoby się do usunięcia barier w realizacji projektów dotyczących surowców krytycznych i dążenia do poprawy zdolności wydobywczej Unii Europejskiej.